

សុខ្ខេបកថា

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

**នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែង
នៅក្នុងពិធីបើកសន្និសីទជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ**

មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា

នៅវិមានសន្តិភាព ថ្ងៃទី ១៤ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៦

២០១៦ ០៣ ១៤

*- សម្តេច ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោកឧកញ៉ា លោក លោកស្រី
អង្គពិធីទាំមួលជាទីមេត្រី !*

ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំមានសេចក្តីរីករាយ ដោយបានមកចូលរួមក្នុងពិធី
បើក**«សន្និសីទជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា»**
ដែលបានប្រារព្ធឡើងនាពេលនេះ ។ គិតមកដល់ពេលនេះ គឺមាន
រយៈពេល ១០ ឆ្នាំគត់ បន្ទាប់ពីសន្និសីទជាតិស្តីពីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
នៅកម្ពុជាត្រូវបានប្រារព្ធឡើងកាលពីថ្ងៃទី ១១ ដល់ថ្ងៃទី ១៣ ខែ
មករា ឆ្នាំ ២០០៦ ដែលយើងបានប្រកាសថា ឆ្នាំ ២០០៦ ជាឆ្នាំ
មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ហើយពេលនេះយើងបានមកជួបជុំគ្នា
ជាថ្មីម្តងទៀត ដើម្បីអបអរសាទរសមិទ្ធផលដែលសម្រេចបាន
ព្រមទាំងត្រៀមខ្លួនដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមចំពោះមុខថ្មីៗទៀត

ក្នុងបុព្វហេតុបន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា
ឱ្យកាន់តែរីកចម្រើន ។

រៀងរាល់ឆ្នាំក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមសម្តែងការកោតសរសើរចំពោះ
ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដែលបានផ្តួចផ្តើមរៀបចំសន្និសីទនេះឡើង
ក្នុងគោលបំណងជម្រាបជូនសាធារណជនជាតិ និងអន្តរជាតិ
អំពីវឌ្ឍនភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជាក្នុងរយៈពេល
មួយទសវត្សរ៍កន្លងមក ក៏ដូចជាការបន្តពង្រឹងនូវជំនឿទុកចិត្តរបស់
សាធារណជនទូទៅមកលើប្រព័ន្ធធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ។
ខ្ញុំក៏សូមកោតសរសើរចំពោះធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងដៃគូពាក់ព័ន្ធ
ទាំងអស់ ដែលបានរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
កម្ពុជាឱ្យមានការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស ទាំងទំហំមូលធន និង
វិសាលភាពគ្របដណ្តប់ ។

ជាក់ស្តែងវិស័យធនាគារនៅកម្ពុជាបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់
ក្នុងការកៀរគរប្រាក់សន្សំរបស់សាធារណជន និងប្រភពទុន
ផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងទីផ្សារអន្តរជាតិមកចាក់បញ្ចូលក្នុងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ
តាមរយៈការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន និងឥណទានដល់ការវិនិយោគនានា
ពិសេសដល់វិស័យផលិតកម្មនៃសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម
ដែលជាការជួយបង្កើនសមត្ថភាពផលិតកម្ម ការធ្វើទំនើបកម្ម ផលិតកម្ម

ការធ្វើពិធីកម្មផលិតកម្ម និងការលើកកម្ពស់ស្តង់ដារផលិតផល
កម្ពុជា ដែលជាការរួមចំណែកបង្កើននូវប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច ។
តួនាទីអន្តរការីយកម្មនេះនឹងកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច
បន្ថែមទៀត ប្រសិនបើប្រជាជនទូទាំងប្រទេសបានចូលរួមប្រើប្រាស់
សេវានេះកាន់តែច្រើន ដូចដែលអង្គការសហប្រជាជាតិបាន -
ទទួលស្គាល់ថា «លទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងតម្លៃសមរម្យ
ដោយប្រជាជនដែលមានចំណូលទាប និងនៅតំបន់ជនបទ គឺមាន
សារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច
ឱ្យប្រកបដោយចីរភាព » ។

កន្លងមក វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជាបានចូលរួមចំណែក
យ៉ាងខ្លាំងដល់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន ការលើក
ស្ទួយកម្រិតជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគាត់ខណៈដែលសេវាហិរញ្ញវត្ថុ
បានរីករាលដាលយ៉ាងខ្លាំងនៅតាមទីជនបទ ទុនបន្ថែមបានទៅដល់
ដៃប្រជាជនដែលមានចំណូលទាប ដែលមានតម្រូវការទុនដើម្បី
វិនិយោគ ។ បច្ចុប្បន្ននេះប្រជាជនពេញវ័យដែលកំពុងប្រើប្រាស់
សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការមានប្រមាណ ៥១% នៃប្រជាជនពេញវ័យ
សរុប ។ តួលេខនេះបានបន្តកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់បើប្រៀបធៀប
នឹងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំមុន ។

ជាលទ្ធផល វិស័យនេះបានរួមចំណែកយ៉ាងខ្លាំងដល់ការ
កាត់បន្ថយអត្រាភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន គម្លាតរវាងអ្នកមាននិង
អ្នកក្រ និងរវាងទីក្រុង និងជនបទ ។ ក្នុងនោះអត្រានៃភាពក្រីក្រ
ត្រូវបានកាត់បន្ថយជាង ១% ក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំ
កន្លងមកនេះ ដែលធ្វើឱ្យអត្រានេះបានធ្លាក់ចុះយ៉ាងលឿនពីជាង
៥៣% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ មកត្រឹម ១៦% នៅឆ្នាំ ២០១៣ ហើយផលិតផល
ក្នុងស្រុកសរុប គិតជាមធ្យមសម្រាប់មនុស្សម្នាក់បានកើនពី ៧៦០ ដុល្លារ
នៅឆ្នាំ ២០០៨ ដល់ប្រមាណ ១.២២៥ ដុល្លារអាមេរិក ក្នុងឆ្នាំ ២០១៥
ដែលធ្វើឱ្យកម្ពុជាកំពុងក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិត
ទាប ។

- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី និងអង្គពិធីទាំងមូល

ក្នុងអំឡុងពេលនៃពិធីបើកសន្និសីទជាតិស្តីពីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
កម្ពុជាកាលពី ឆ្នាំ ២០០៦ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវអនុសាសន៍
មួយចំនួន ដើម្បីពង្រឹងប្រតិបត្តិការមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាឱ្យមាន
ប្រសិទ្ធភាព និងសុខភាពល្អសំដៅរួមចំណែកអនុវត្តកម្មវិធីកាត់បន្ថយ
ភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន ។ ក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំកន្លងមកនេះ
ខ្ញុំសង្កេតឃើញថា វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុបានរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់
ទាំងទំហំ និងវិសាលភាព ។ ពិតណាស់ថា ការរីកចម្រើននេះក៏មិនអាច

សម្រេចបានដែរ ប្រសិនបើមិនមានបរិយាកាសអំណោយផលពី កត្តាសុខសន្តិភាព ស្ថិរភាពនយោបាយ និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេសការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលបាន ធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរក្នុងការគ្រប់គ្រង និងអនុវត្តនូវគោលនយោបាយ សារពើពន្ធរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

ជាមួយនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាតែងបានបន្តកែសម្រួល បទបញ្ជាប្រុងប្រយ័ត្នសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យឱ្យស្របតាមការអភិវឌ្ឍន៍ នៃទីផ្សារ និងបទដ្ឋានអន្តរជាតិ និងដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព ។ ប្រការទាំងនេះបាននាំឱ្យវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា បន្តរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ និងត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅលើឆាក អន្តរជាតិអំពីភាពរឹងមាំ ទាំងលើផ្នែកក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិភាព - ច្នៃប្រឌិត និងភាពទន់ភ្លន់នៃប្រតិបត្តិកម្មមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។ ក្នុងន័យនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាតែងបានចូលរួមក្នុងកម្មវិធីចែករំលែក បទពិសោធន៍ស្តីពីការរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិ និងការត្រួតពិនិត្យគ្រឹះស្ថាន មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ព្រមទាំងកត្តាជោគជ័យនានាដែលទទួលបាន កន្លងមកដល់អាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យមួយចំនួន ដូចជា**ធនាគារកណ្តាល នីហ្សេរីយ៉ា ធនាគារកណ្តាលឡាវ ធនាគារកណ្តាលវៀតណាម អាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមីយ៉ាន់ម៉ា** ។ល។ នេះជា

មោទនភាពមួយរបស់កម្ពុជាយើងដោយឈរលើកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ដោយផ្ទាល់របស់យើង ។

ទន្ទឹមនេះ ខ្ញុំសូមជំរុញលើកទឹកចិត្តឱ្យបង្កើតផលិតផល ហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗសមស្របជាមួយតម្រូវការរបស់ប្រជាជនក្រីក្រក្រៅពី សេវាឥណទាន ក្នុងនោះគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុក៏ផ្តល់នូវសេវា ផ្សេងៗទៀត ដូចជាសេវាប្រាក់សន្សំ សេវាផ្ទេរប្រាក់ សេវាម៉ាស៊ីន ដកប្រាក់ និងដាក់ប្រាក់ស្វ័យប្រវត្តិ សេវាធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច និង សេវាធនាគារចល័តជាដើម ។ សេវាទាំងអស់នេះត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ អតិថិជនក្នុងគោលបំណងជួយសម្រួល និងលើកកម្ពស់ស្ថានភាព ហិរញ្ញវត្ថុគ្រួសារ ក៏ដូចជាអាជីវកម្មឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងហើយត្រូវ បន្តពង្រីកបណ្តាញប្រតិបត្តិការឱ្យគ្របដណ្តប់រហូតដល់ថ្នាក់មូលដ្ឋាន នៅទូទាំង ២៥ រាជធានី ខេត្ត ។

ដោយឡែក ពាក់ព័ន្ធនឹងការចុះបញ្ជីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលធ្វើសកម្មភាពធនាគារដោយពុំទាន់មានច្បាប់អនុញ្ញាត នាពេលកន្លងមក មានអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សមាគម និង ឈ្នួញឱ្យខ្លីចងការប្រាក់ក្រៅប្រព័ន្ធបានចាត់ទុកខ្លួនឯងជាគ្រឹះស្ថាន មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុស្របច្បាប់ ដោយយកអត្រាការប្រាក់កម្ចីខ្ពស់ ប្រើវិធី សាស្ត្រគណនាសងប្រាក់កម្ចីមានលក្ខណៈកេងបន្លំ និងកេងប្រវ័ញ្ច

នីតិវិធីនៃការខ្ចីប្រាក់មានភាពធូររលុង និងឆាប់រហ័ស ដែលកត្តាទាំងនេះបានជំរុញឱ្យប្រជាជនទទួលបានប្រាក់កម្ចីពីប្រភពទាំងនោះភាគច្រើនត្រូវជាប់បន្ទុកបំណុលវ័ន្តក និងគ្មានលទ្ធភាពសងបំណុលវិញ ។ ជាលទ្ធផលទ្រព្យបញ្ចាំ ដែលរួមមានដីធ្លី ផ្ទះសំបែង ដីស្រែ ត្រូវបានអង្គការ សមាគម ឬ ឈ្នួញទាំងនោះរឹបអូស ។ លើសពីនេះក៏មានគណបក្សនយោបាយ និងបុគ្គលមួយចំនួនបាន និងកំពុងកេងយកផលចំណេញផ្នែកនយោបាយ ដោយយោសនាឱ្យប្រជាជនយល់ច្រឡំថាគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុជាគ្រឹះស្ថានរបស់រដ្ឋ ដូច្នេះប្រាក់ដែលខ្ចីជារបស់រដ្ឋ ហើយជំរុញឱ្យប្រជាជនខ្ចីប្រាក់មិនចាំបាច់សងប្រាក់កម្ចីនោះត្រឡប់វិញទេ ហើយថែមទាំងបានសន្យាថាបើពួកគេឈ្នះឆ្នោតនៅអាណត្តិក្រោយនោះ ពួកគេនឹងលុបចោលប្រាក់កម្ចីទាំងនោះ ។ នេះជាការបំភ្លៃការពិត ជាសកម្មភាពកេងប្រវ័ញ្ច និងបោកប្រាស់ ហើយត្រូវបានបំភ្លឺព្រមទាំងថ្កោលទោសចំពោះអង្គការ សមាគម និងឈ្នួញឱ្យខ្ចីចងការប្រាក់ទាំងនោះឱ្យបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវសកម្មភាពបែបនេះ តាមរយៈសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមមួយរវាងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាកាលពីថ្ងៃទី ២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៥ ។

ព្រមជាមួយនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាកំពុងពិនិត្យលើគុណវុឌ្ឍិភាពត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់ ព្រមទាំងចុះត្រួតពិនិត្យដល់ទឹកនៃធនាគារដើម្បីជាមូលដ្ឋានក្នុងការសម្រេចផ្តល់ ឬ មិនផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ឬ ចុះបញ្ជីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។ ចំពោះមុខនេះ យើងឃើញថាធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានរួមចំណែកបង្កើនចំណេះដឹងលើការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ ដល់ថ្នាក់មូលដ្ឋាន ដែលធ្វើឱ្យប្រជាជនមានការយល់ដឹងកាន់តែច្រើនក្នុងការស្វែងរកប្រភពហិរញ្ញប្បទានពីធនាគារពាណិជ្ជ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ពិសេសធ្វើឱ្យពួកគេយល់ច្បាស់ថា មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុពុំមែនជាសកម្មភាពសប្បុរសធម៌ទេ ។ ជាលទ្ធផលគួរឱ្យកត់សម្គាល់មួយទៀត គឺអត្រាការប្រាក់ឥណទានប្រចាំឆ្នាំរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមាននិរន្តរភាពថយចុះជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងរយៈពេលកន្លងមក ដោយបានថយចុះពី ៣៦% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ មក ៣២% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៩ បានថយចុះដល់ ២៧,៥% ក្នុងឆ្នាំ ២០១២ និងរហូតដល់ ២៣,៧% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ ហើយរំពឹងថា នឹងថយចុះបន្តបន្ទាប់ទៀត ។ ការថយចុះនេះ គឺបណ្តាលមកពីការអនុវត្តន៍យន្តការទីផ្សារដែលលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការប្រកួតប្រជែងដោយតម្លាភាពសំដៅពង្រឹងគុណភាពនៃសេវា និងផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុ ។

សរុបមក ខ្ញុំកត់សម្គាល់ឃើញថា មានកត្តាសំខាន់ចំនួន ៤ ដែលជាកត្តាពន្លឺនកំណើនវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាក្នុងនោះ មាន (១). គោលនយោបាយគាំពារ និងលើកទឹកចិត្តរបស់ រាជរដ្ឋាភិបាល (២). ក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ និងការត្រួតពិនិត្យ ដោយប្រុងប្រយ័ត្នរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា(៣). ភាពរស់រវើក និងការច្នៃប្រឌិតរបស់ប្រតិបត្តិករមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង (៤). តម្រូវការ និងការគាំទ្ររបស់អតិថិជន ដោយយល់ឃើញពីសារៈសំខាន់នៃ វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការជំរុញបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ ។

- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី អង្គពិធីទាំងមូល !

ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបាន និងកំពុងបន្ត ខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងពេញទំហឹង ដើម្បីរក្សាស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ ទន្ទឹមគ្នានឹងការជំរុញអភិវឌ្ឍន៍វិស័យធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុនិយាយ ជាមួយ និងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និយាយដោយឡែក ដើម្បីចូលរួម ចំណែកជំរុញការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ តាមរយៈការដាក់ចេញនូវ វិធានការគោលនយោបាយ និងការបង្កនូវបរិស្ថានអំណោយផល ដល់ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជាតិ ជាពិសេសការបន្តប្រកាន់ខ្ជាប់នូវ គោលការណ៍គ្រឹះនៃសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារ និងការប្រកួតប្រជែងដោយ ស្មើភាព ។ ជាក់ស្តែងកម្ពុជាបានអនុម័តជាបន្តបន្ទាប់នូវយុទ្ធសាស្ត្រ

អភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុក្នុងនោះ «យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ ហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១១- ២០២០» បានផ្តោតសំខាន់លើការអភិវឌ្ឍន៍ និងការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ចំពោះវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការ កេណ្ឌប្រមូល និងបែងចែកធនធាន ដើម្បីលើកកម្ពស់បរិយាប័ន្ន ហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព ។

ដោយឡែក សម្រាប់អង្គសន្និសីទថ្ងៃនេះ យើងមិនត្រឹមតែ លើកឡើងពីភាពជឿនលឿននៃវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ ថែមទាំងលើកយកបញ្ហាប្រឈម គួរនាទី និងការធ្វើអន្តរការិយកម្ម របស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងតួនាទីរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ពិសេសអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធនានាក្នុងការគាំទ្រប្រតិបត្តិការមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីរកដំណោះស្រាយ សំដៅធ្វើឱ្យប្រតិបត្តិការមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន មានប្រសិទ្ធភាព មានសុវត្ថិភាព និងបន្ត រួមចំណែកលើកកម្ពស់បរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ។

រៀងក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមលើកឡើងនូវមតិមួយចំនួន ដែលជាអនុសាសន៍បន្ថែមទៀតសម្រាប់ជំនួយស្មារតី ក្នុងការ រួមចំណែកអភិវឌ្ឍន៍វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជាឱ្យមានវិសាលភាព កាន់តែទូលាយ កាន់តែមានពិពិធភាព មានតួនាទីកាន់តែស៊ីជម្រៅ ហើយរឹងមាំ និងមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីបន្តទ្រទ្រង់ដល់កំណើន

សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព និងចូលរួមកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ របស់ប្រជាជន ដែលក្នុងនោះមាន ៖

១១. ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាក្នុងនាមជាអាជ្ញាធរបញ្ញត្តិកម្ម និងត្រួតពិនិត្យចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបន្ត ដាក់ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ និងការត្រួតពិនិត្យដោយធ្វើការ ថ្លឹងថ្លែងប្រកបដោយសមភាពបំពេញបន្ថែម និងធ្វើសុខដុមនីយកម្ម ក្របខណ្ឌគតិយុត្ត ព្រមទាំងការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន និង ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សឱ្យប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈក្នុងវិស័យ មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។

១២. ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាត្រូវបន្តតាមដាន និងចាត់វិធានការ លើអ្នកឱ្យខ្ចីចងការក្រៅប្រព័ន្ធឱ្យបានម៉ឺងម៉ាត់ ។ ក្នុងនោះដែរ ត្រូវបន្តខិតខំជំរុញសេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុតាមថ្លៃ និងលក្ខខណ្ឌកាន់តែ មានលក្ខណៈអនុគ្រោះសម្រាប់ប្រជាជនក្រីក្រ ក៏ដូចជាសហគមន៍ កសិកម្មសំដៅលើកស្ទួយសេដ្ឋកិច្ចជនបទ ទន្ទឹមនឹងការបន្តពង្រីក ការផ្តល់ឥណទានដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម គាំទ្រដល់ **«គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ២០១៥- ២០២៥»** ដែលជាយុទ្ធសាស្ត្រកំណើនសេដ្ឋកិច្ចថ្មីរបស់កម្ពុជា ។

១៣. ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាត្រូវរៀបចំនូវគោលនយោបាយ ឬ យុទ្ធសាស្ត្រលើកកម្ពស់បរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ និងកិច្ចគាំពារ អតិថិជនសំដៅធ្វើយ៉ាងណាបង្កភាពងាយស្រួល និងលើកទឹកចិត្ត ប្រជាជនឱ្យមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងប្រព័ន្ធ និងធានាថាផលប្រយោជន៍របស់ពួកគាត់ត្រូវបានការពារ ប្រកបដោយតម្លាភាព ។

១៤. ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាត្រូវសហការជាមួយក្រសួង ពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡាក្នុងការរៀបចំ ដាក់បញ្ចូលនូវចំណេះដឹងហិរញ្ញវត្ថុទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាចំណេះទូទៅ តាំងពីថ្នាក់បឋមសិក្សា ឬ មធ្យមសិក្សា ។

១៥. ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាត្រូវបន្តរៀបចំកម្មវិធីសិក្ខាសាលា និងវេទិកាថ្នាក់តំបន់ និងថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជូនសាធារណជន ឱ្យជ្រួតជ្រាបបន្ថែមទៀតអំពីប្រតិបត្តិការមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងហានិភ័យ ផ្សេងៗដែលអាចកើតឡើងពីការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុនេះ ។

ជាថ្មីម្តងទៀត ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់គ្រឹះស្ថានមីក្រូ ហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ដែលបានខិតខំប្រឹងប្រែងរួមចំណែកធ្វើឱ្យវិស័យនេះ មានការអភិវឌ្ឍន៍គួរជាទីមោទនៈ និងសូមជូនពរដល់គ្រឹះស្ថាន មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជាទាំងអស់ និងដៃគូពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៃវិស័យ

មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជាឱ្យទទួលបាននូវវឌ្ឍនភាព និងជោគជ័យ
ថ្មីៗទៀតក្នុងពេលខាងមុខ ។

ដើម្បីជាការបូកសរុប ខ្ញុំសូមដកស្រង់ពីច្បាប់អរិយសត្តា
សម្រាប់ជាគតិ ដែលចាស់ទុំបរមបូរាណលោកបានអប់រំកូនខ្មែរ
រាប់សតវត្សរ៍មកហើយថា ៖

វាយលេខទាត់ក្បាច់	សឹងផ្សំសម្រេច
ឱ្យបានដឹងដាន	ដឹងដើមដឹងចុង
ដឹងបងដឹងបាន	ដឹងគិតប្រមាណ
	កត់ត្រាបញ្ជី ។
ឱ្យបានប្រយោជន៍	ប្រយ័ត្នអសោច
ជាអ្នករកស៊ី	សម្រាប់លោកិយ
ប្រក្រតីជាទី	សម្គាល់បញ្ជី
	ស្ងៀនត្រាស្ងៀរកៅ ។
គន់គិតប្រយ័ត្ន	អស់ទ្រព្យសម្បត្តិ
ឱ្យស្មាត់ដោយនូវ	វាយលេខទាត់ក្បាច់
ឱ្យស្រេចឃើញផ្លូវ	សឹមថយចេញទៅ
	តាមផ្លូវលោកិយ ។

ជាទីបញ្ចប់ ជាមួយនឹងការប្រកាសបើក «សន្និសីទជាតិ
ស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍នៃវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា» នៅពេលនេះ
ខ្ញុំសូមជូនពរចំពោះឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោកឧកញ៉ា លោក
លោកស្រី ដែលបានចូលរួមក្នុងសន្និសីទនេះ សូមប្រកបដោយពុទ្ធពរ
ទាំង ៤ ប្រការ **អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ** កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

សូមអរគុណ !